

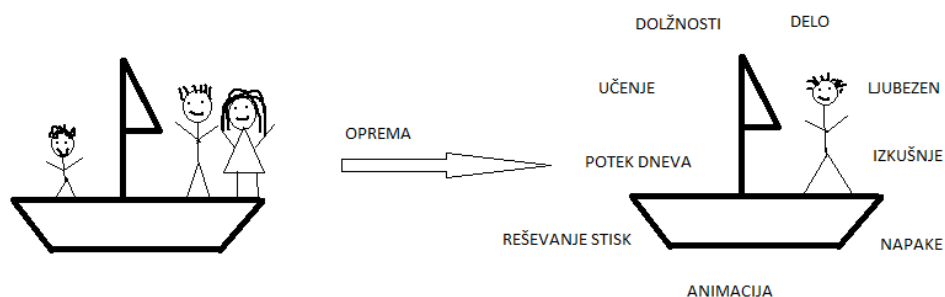
ŠOLA ZA STARŠE: 1. predavanje v šolskem letu 2013/2014
(13. 11. 2013 od 17. do 18.30 ure)

DRUŽINSKA DOŽIVETJA IN SAMOSTOJNOST OTROKA
(povzetek predavanja)

Predavateljica: Damjana Šmid,
prof. soc. pedagogike in realitetna terapevtka

Pri vzgoji otrok je veliko stvari zelo preprostih, a jih starši radi kompliciramo. Prepogosto se ob ovirah ali težavah zatekamo k raznim forumom in priročnikom, ki nam ponujajo mnogo »pravilnih« načinov, kako vzgajati našega otroka. Ob tem pa postajamo čedalje bolj zmedeni ob poplavi vseh mogočih nasvetov in tehnik.

Ko razmišljamo o vzgoji svojega otroka, kakšno popotnico bi mu radi dali za življenje, se moramo zavedati, da svojemu otroka sporočamo ogromno informacij že prav od prvega dne, ko se je rodil. Pomemben je naš pogled na samostojnost, kaj želimo svojega otroka naučiti, kaj od njega pričakujemo, koliko možnosti mu damo, da se sam preizkuša. Predstavljajmo si svojo družino na ladji in našega otroka nekega dne, ko bo zaplul sam. Kakšno »OPREMO« želimo, da ima takrat sabo?

POTEK DNEVA IN DELO: Ne moremo govoriti, da danes si bomo pa zanj vzeli čas za našega otroka. NE, on je ves čas z nami, ves čas je v našem življenju. Ne moremo ga prestavljati sem ter tja, samo za to, da bomo lahko šli v miru trgovino. **OTROK NI PROJEKT.** Otrok naj ne bo neka ekstra stvar, zaradi katere ne moremo več opravljati vsakodnevnih stvari. Otrok preko vključevanja v vsakodnevne aktivnosti in **ZADOLŽITEV** (priprava mize za zajtrk in kosilo, priprava sadne solate, pospravljanje in igrač ali brisanje prahu, nakupovanje v manjši trgovini, spravilo drv ali pobiranje krompirja ipd.) krepi svoje izkušnje, spoznava različne aktivnosti in ima občutek, da lahko tudi on

VRTEC LITIJA

Bevkova ulica 1
1270 Litija
tel: 01/89 62 530
fax: 01/89 62 540
e-naslov: vrtcelitija@quest.arnes.si
www.vrtec-litija.si

pomaga. Je že res, da kakšno opravilo skupaj z otrokom zahteva več časa in prilagajanja, vendar ima to za otroka in za nas neprecenljivo vrednost, saj so vse te dejavnosti lahko zelo zabaven in poučen način preživljanja časa SKUPAJ. Ni potrebno ločevati našega časa na kosilo, spanje, igro. Otrok nas potrebuje ves čas.

LJUBEZEN: Ob vsakodnevnem preživljanju časa z otrokom ne smemo pozabiti tudi na partnerski odnos, ki je pomemben dejavnik pri kvalitetnem in prijetnem družinskem vzdušju. Brez dobrega partnerskega odnosa lahko tudi družinska doživetja razpadejo. Ne samo, da ni zdravo, NEVARNO je živeti samo za otroka. Pogosto smo mame pretirano zaščitniške, otroke ščitimo pred vsem: da ne bo padel, da se ne bo udaril, da ne bo lačen, da ga ne bo zeblo. Rezultat pretirane zaščitnosti pa je lahko npr. da otrok ne zna pasti in da se ob prvem padcu (ker smo ga prej ves čas pazili, da ne bi padel) lahko resno poškoduje (ker se sam ne zna izogniti oviram), da je pri hrani pretirano izbirljen (želi le hrano, ki je njemu všeč), da se npr. triletnik ne zna obleči ipd. Tako se lahko pojavljajo napetosti v partnerskem odnosu, ki lahko partnerja vodijo k pretiranemu delu, ki je pogosto le beg od doma in od napetega vzdušja doma. V službi smo uspešni, imamo mir in nam nihče ne »teži« vsakih pet minut. Današnji življenjski tempo zna res biti hiter, vendar vseeno ne smemo pozabiti nase in na partnerja. Tako kot ima otrok pravico do igre in svojega časa zase, imamo tudi starši pravico, da v miru spijemo kavo ali da si privoščimo urico zase in za partnerja, ko otroci zaspijo. Dober partnerski odnos pomembno pozitivno vpliva na samostojnost in samopodobo otroka kot tudi na dobro družinsko klimo.

NAPAKE: Otroke čim manj primerjajmo med sabo (tvoja sestra je pa tako pridna, pogledaj, kako je lepo narisala ipd.). Sprejmimo otroka, takšnega kot je, saj se razlikujejo tako po starosti in karakterju kot po interesih. Otrokom opisujmo napake, da bodo vedeli, da ni nič hudega, če nekaj naredijo narobe (ko razbije kozarec se ni potrebno jeziti, ampak mu z mirnim glasom razložimo, da je to steklo, da se lahko poreže in da naj drugič pazi). Če se ni pravilno obul – nič hudega, preobuj se, te bom počakal/a. Otroci namreč delajo tudi napake, ampak kako pa naj bi se učili, če ne preko lastnih IZKUŠENJ? Saj tudi odrasli vsakodnevno delamo napake.

ANIMACIJA: Mnogokrat starši mislimo, da moramo otroka poleg vrtca vključiti v različne dejavnosti, da bo lahko otrok krepil gibalne sposobnosti, da bo bolj pameten, da se bo učil tujega jezika, ker sosedov tudi hodi na tečaj angleščine ... Ob poplavi vseh mogočih popoldanskih (plačljivih) aktivnosti takšno mišljenje staršev ni presenetljivo. Otrok, ki ni vključen v vrtec, morda res potrebuje druženje s svojimi vrstniki v okviru kakšnih delavnic ali popoldanskih tečajev. Otrok, ki vrtec obiskuje, pa NE POTREBUJE popoldan nobene dodatne animacije. V vrtcu dobi vse, kar potrebuje (razen otrok s posebnimi potrebami). Popoldan otrok v predšolskem obdobju potrebuje predvsem svoje starše.

Otroku mora biti kdaj tudi dolgčas. S tem, ko starši v miru spijemo kavo, kažemo otroku, da je življenje lepo. Otrok si naj tudi sam poišče aktivnost, ki ga bo zadovoljila. Starši nimamo dolžnosti

VRTEC LITIJA

Bevkova ulica 1
1270 Litija
tel: 01/89 62 530
fax: 01/89 62 540
e-naslov: vrtelitija@quest.arnes.si
www.vrtec-litija.si

otroke osrečiti, naša dolžnost je, da jih opremimo s spretnostmi in sposobnostmi, ki jih bo kasneje potreboval v življenju. Že 2 leti star otrok se mora znati pol ure igrati sam, ne potrebuje ves čas usmerjanja in animacije staršev.

Več bomo dali otroku igrač, ki izpuščajo razne zvoke, svetlobne signale in so na sploh zelo posebne, MANJ se bodo otroci znali igrati. Otroku ponudimo kdaj tudi le enostavne stvari – škatle, palice, stole, lesene ploščice, papir, škarje, saj bo s takimi stvarmi otrok razvijal tudi svojo domišljijo (ne le motorične spretnosti). Igrače naj bodo čim bolj enostavne, čim manj elektronske. Razni iPadi in tablice so za predšolskega otroka popolnoma nepotrebne igrače.

NAVADE: Navade in običaji – zelo pomemben dejavnik družine. Nič ni narobe, če pridemo domov in si privoščimo pol ure počivanja na kavču. Naučiti se moramo preklopiti med dogajanjem v dnevu. Hkrati lahko počivanje na kavču združimo s crkljanjem z otrokom – tudi otroci potrebujejo malo odklopiti. Če bomo ves čas nekam hiteli in bili nemirni, bodo nemirni tudi naši otroci.

REŠEVANJE STISK: Otrok mora kdaj doživeti tudi stisko, saj se preko neprijetnih izkušenj otroci (in tudi mi) ogromno naučijo. Prav je, da se otroci že od majhnih nog učijo reševati probleme, imajo kdaj neprijetne izkušnje ali stisko, ko ne vedo, kaj naj naredijo (ali naj posodi igračo ali ne, ali naj uboga ali pospravi ali ne, ali naj poje kosilo ali ne), saj se tako učijo prevzemanja odgovornosti in neprecenljivih izkušenj, ki jim bodo kasneje v življenju še kako prav prišle.

IZKUŠNJE IN UČENJE: Otroka ni potrebno hvaliti ves čas in za vsako stvar. On je že sam po sebi veliko vreden. Seveda lahko rečemo: Dobro si to opravil, V redu si to naredil. Večja pohvala (super, odlično ipd.) naj bo le za posebne stvari. Pohvala mora biti realna (za nekaj, kar že tako ali tako zna ali samostojno opravi, ni potrebne pretirane hvale). Izrednega pomena je, da stvari, ki jih otrok že zna ali zmore, NAREDI SAM. Le preko lastnih izkušenj se bo otrok učil, se preizkušal. Nič ni narobe, če mu npr. ne uspe narediti stolpa iz kock – nič hudega, boš poskusil naslednjič. Ne naredimo stvari namesto njega, lahko mu pa pokažemo. Naj se uči vztrajnosti ter ustreznih strategij ob soočanju z neuspehom. Naša dolžnost je, da otroku omogočimo možnost in dovolj časa, dolžnost otroka pa je, da se potruji in poskusi sam.

Včasih razmišljamo: Nekaj mu bomo kupili, potem bo pa naš otrok zelo srečen. Ne, ne bo srečen oziroma materialne stvari ga dolgoročno ne bodo osrečile. Otrok si bo za vedno zapomnil doživetja z družino.

Zapisała: Katja Hrastar Belšak, svet. del.